

Kozma Ferenc jövőkutatási munkássága

Dr. Gáspár Tamás

Egyetemi docens, Budapesti Gazdaságtudományi
Egyetem

2025. február 3.

Kozma Ferenc (1931-2005)

- Kapcsolódó munkahelyek
 - 1962-1968 MTA Közgazdaságtudományi Intézet
 - 1968-1984 Minisztertanács NGKT
 - 1978-1989 MKKE kinevezett egyetemi tanár
 - 1989-2005 BKÁE/BCE ny. egyetemi tanár, professor emeritus
- Országos Tervhivatal Távlati Tervezési Bizottság
- MTA
 - Jövőkutató Bizottság tagja
 - Előadás a Jövőkutató Konferenciákon
- Kutatási projektekben részvétel – pl. Magyarország holnap után
- Önálló tárgy BKÁE: Vállalkozás prognosztika

Jövőkutatási publikációk (példák)

• Társadalmi víziók

- Az európai szocialista országok 30 éves fejlődése és az emberiség kérdései. = Gazdaság, 1975. 1. sz. p. 46–60.
- A szocializmus továbbfejlődésének világ gazdasági alternatívái. = **Nováky Erzsébet szerk.**: A jövő technológiája és társadalmi összefüggései. Európai Regionális Szakértői Tanácskozás /Budapest, 1987. szept. 8–10./ Budapest, Magyar Tudományos Akadémia, MSZMP KB Társadalomtudományi Intézete, Szakszervezetek Elméleti Kutatóintézete, 1988. p. 135–143.

• Jövőképek

- Félperiféria – fejlődés – integráció. = **Tóth Attiláné szerk.**: Jövőképek Európáról. Budapest, Arisztotelész Stúdium, 1998. p. 83–91.
- Külgazdasági jövőképek. = Pénzügyi Szemle, 1998. 9. sz. 743–757.

• Kutatási tanulmányok

- A magyar gazdaság nemzetközi környezete a XXI. század első évtizedeiben. = **Nováky Erzsébet szerk.**: Magyarország holnap után. Budapest, Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Jövőkutatási Kutatóközpont, 2001. p. 65–94.

• Oktatási anyagok

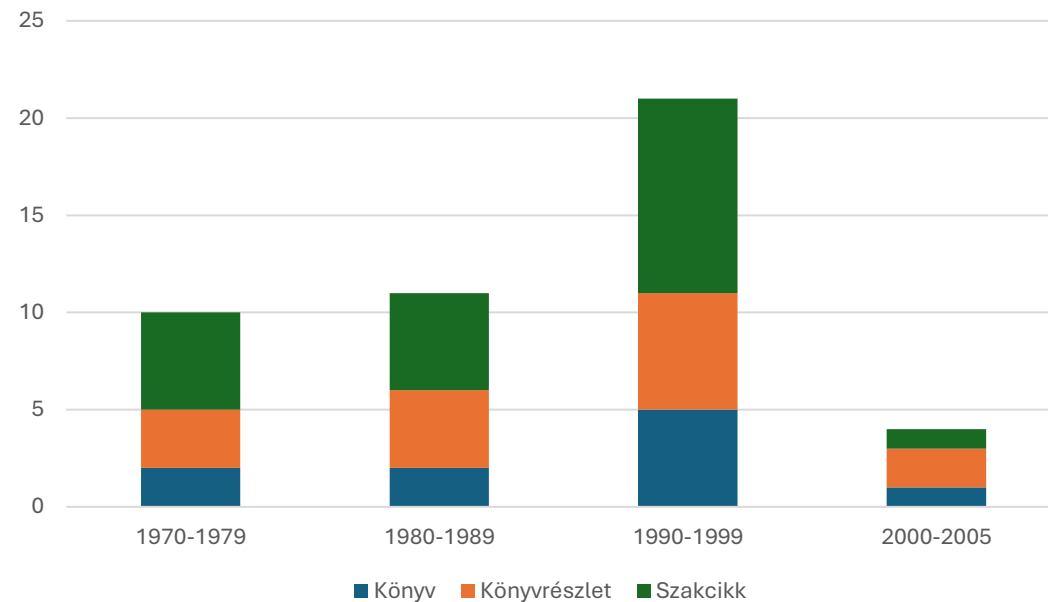
- Gazdasági és vállalkozás előrejelzés. II. rész. = Kozma Ferenc – **Nováky Erzsébet**: Gazdasági és vállalkozás előrejelzés. Soksz. Budapest, BKE Jövőkutatási Tanszék, 1996. p. 40–81.

• Jövő kutatás elmélet - módszertan

- Gondolatok a külgazdasági stratégiáról. = Külgazdaság, 1972. 3. sz. p. 177–189.
- A külgazdasági stratégia prognosztizálása. = Komplex jövőképek – prognózisok és tervek – módszertani kérdések. A II. Magyar **Jövőkutatási Konferencia** előadásai. Székesfehérvár, 1978. okt. 3–5. 1. köt. Budapest, MTESZ Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság, 1978. p. 117–128.
- Külgazdasági prognózisok stratégiai felhasználásra. = Gidai Erzsébet et al. szerk.: Magyarország a XXI. sz. küszöbén. IV. Magyar **Jövőkutatási Konferencia** előadásai. Budapest, 1993. okt. 8–10. 1. köt. Budapest, Társadalomkutató és Előrejelző Intézet, 1994. p. 157–168.

MTA.HU • Stratégiaválasztás egyszerű modell segítségével. = **Statisztikai Szemle**, 2001. 3. sz. p. 249–262.

Kozma Ferenc jövőkutatási publikációi

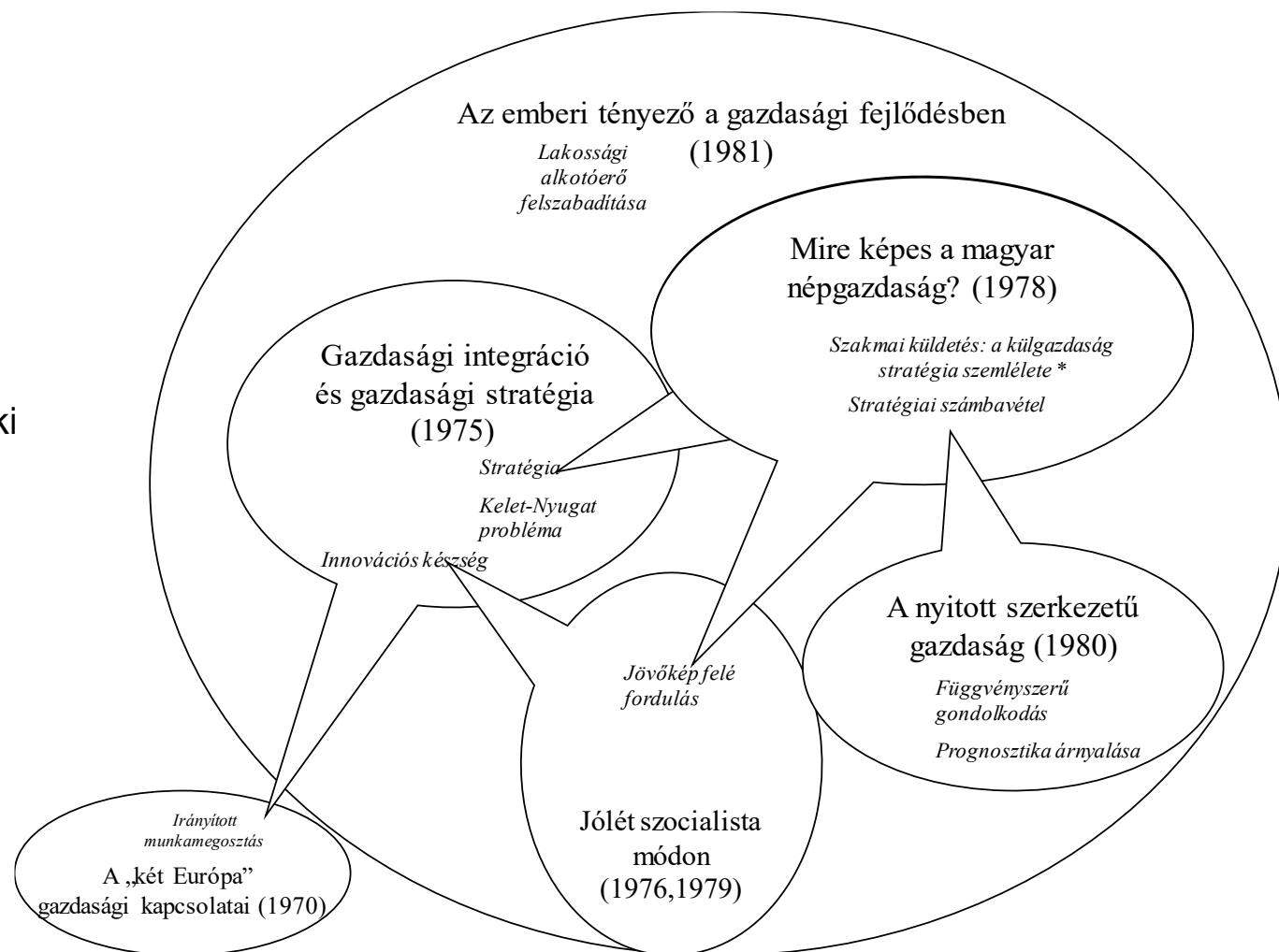
A jövőszemlélet kialakulása

1825

1970-es évek

- Alapélmény

- Jóléti és bipoláris rend válsága, átalakulási forgatókönyvek
- Személyes tapasztalatok + Perroux, Galbraith, Kalecki
- Felzárkózási szemlélet – világgazdaság és külgazdaság

1980-as évek és a rendszerváltás

- Alapélmények
 - Neokonzervatív fordulat
 - Kelet szemlélete
 - 1989 – Rendszerváltás, BKÁE, elméleti rendszerezés
- **1987 Kérdőjelek a gazdasági fejlődés válaszáján**
 - Kérdőjelek – Trend és fordulópont
 - Eddigi fő motívumok rendszerezése - fejlesztéselmélet, vállalati rendszer, életmód, gazdaságstratégia
 - Új módszertani megközelítés – klasszikus foresight
- **1992 A menedzser közgazdasági szemlélete**
 - Kényszervállalkozók, munkanélküliek – életben maradás: jövőorientált szemlélet
 - Önálló döntéshozatali képesség
- **1991 A gazdaság stratégiai szemlélete**
 - Piac és stratégiai gondolkodás
 - Stratégia definiálása
 - Jövőkép helyett önmegismerés-megítélés fókusz *

Szintézis – stratégia(i foresight)

1825

Szintézis – A Trilógia

- **1996/2001 Külgazdasági stratégia**

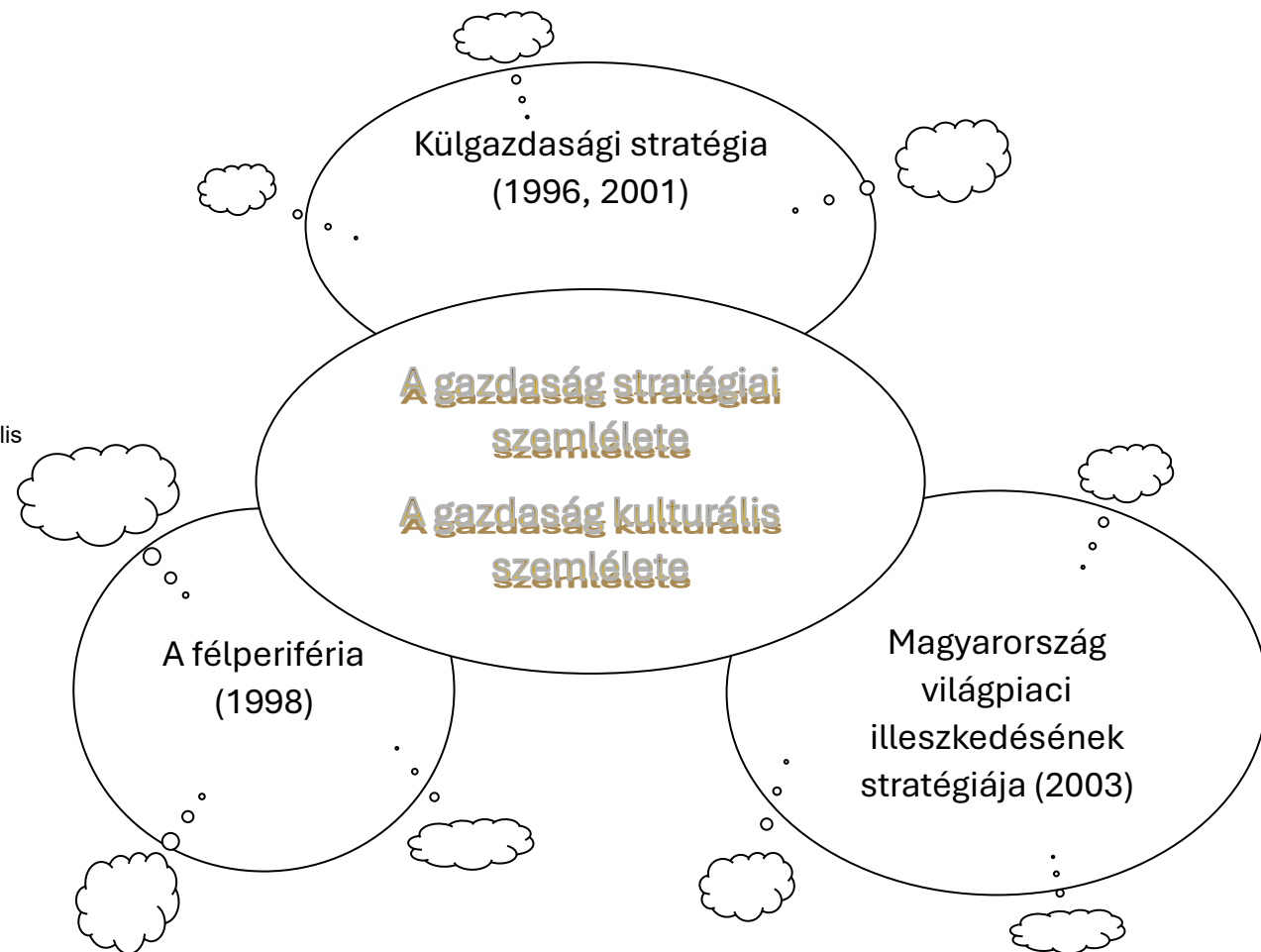
- Stratégiai foresight (la prospective) – egyéni ízzel
 - Időutazás a múltba – empátia erősítő tréning
 - Józan önismeret kulcsszerepe
 - Prognózis csomag
 - trendek és mikroszkópikus előjelek súlyozott függvénye; prognózis mint plauzibilis alternatívák
 - Korlátcsomag + lehetőségcsomag + következmények - hipotézisrendszerek
 - Operatív és dinamikus

- **1998 A félperiféria**

- Domináns pozíció – rendszerszerű jövőbeni mozgástér korlát
- Önerő és jövőképesség kiemelt szerepe

- **2003 Magyarország világpiaci illeszkedésének stratégiája**

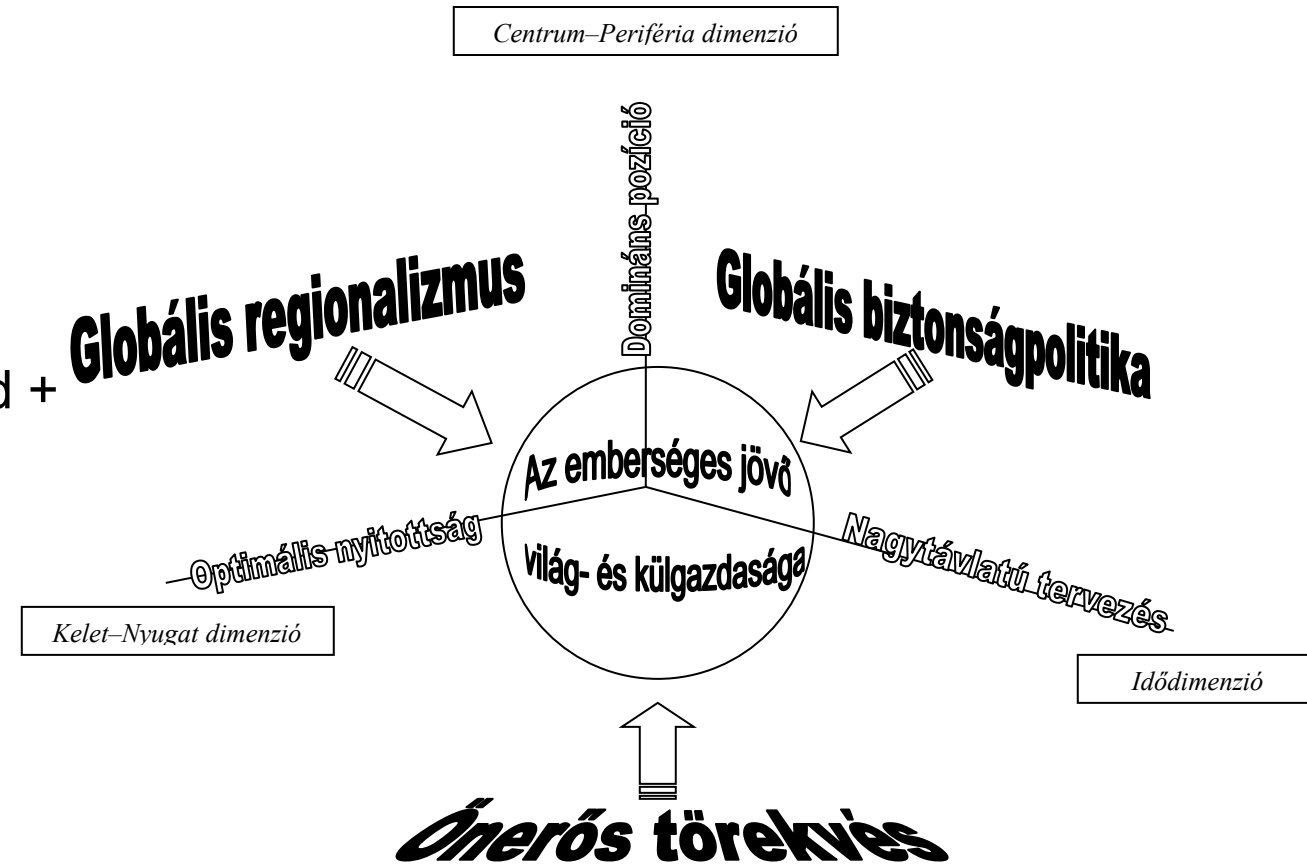
- Konkrét alkalmazás
- Fenntartható, élhető jövő mint fixpont – nagytávlatú jövődimenzió, értékmentés és humán erőforrás védelem *

Összegzés

1825

- A jövőkutatás itt mint a külgazdasági gyakorlat elméleti-módszertani esszenciája
- Nagyon árnyalt stratégiai foresight
- A gazdaság stratégiai szemlélete
- Sokoldalú tapasztalatok + reneszánsz látásmód + együttműködés

Mire képes az ember? (1983)

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Gáspár Tamás
egyetemi docens, Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem
gaspar.tamas@uni-bge.hu

MTA

